

SIBIU, hartje Transsylvanië en overwegend orthodox, mocht ruim 2.500 vertegenwoordigers van katholieke, orthodoxe, protestante en anglicaanse Kerken in Europa verwelkomen. Ook ons land was present op wat een geslaagde bijeenkomst mag genoemd worden, meent Gert Poelman, voorzitter van onze katholieke Nationale Commissie voor Oecumene. „Hoewel er meer kansen mochten zijn tot ontmoeting, bewaar ik fijne herinneringen aan de werkgroepen, gebedsmomenten en avondactiviteiten.”

Reisgenoot Thaddée Barnas van de benedictijnenabdij in Chevotogne, eveneens lid van de Belgische katholieke delegatie, blijkt al even opgetogen. „Ik was bang dat Sibiu een Kerkdag zou worden: veel ontmoetingen, maar zonder doel en inhoud. Tot mijn verbazing zetten we met het slotmanifest met de tien aanbevelingen (zie kadertje) een stevige tekst neer.”

Gert Poelman beaamt: „Dit manifest is belangrijk, maar het samen op weg gaan evenals de opvolging zijn nog belangrijker. Dit document mag geen dode letter blijven. Nu is het aan alle Kerken om de tien punten ter plaatse waar te maken.” Jo Hanssens, voorzitter van Pax Christi Vlaanderen, bevestigt: „De eerste opdracht is uit te voeren op de plekken waar we leven, wonen en werken.” Alvast Maria Verwimp, lid van de oecumenische werkgroep in het bisdom Antwerpen, schoot in actie. „Binnenkort bespreken wij met alle geïnteresseerden uit ons bisdom de slottekst en werken we concrete initiatieven uit inzake milieu, migratie, vrede en gerechtigheid.”

Solidariteit

Het slotdocument legt de nadruk op sociale en zelfs politieke vraagstukken. Thaddée Barnas betwijfelt of dit voorrang moet krijgen in de oecumenische dialoog, maar steunt de aanpak: „Als Kerken hebben wij een grote verantwoordelijkheid om antwoorden te bieden op sociale, politieke en ethische vragen.” Toch pleit hij ervoor de theologische vraagstukken niet uit het oog te verliezen. „Het gaat er allereerst niet om wat we *doen*, maar wat we *zijn*. We moeten echt zijn, door ons geloof te belijden, en dat kan niet zonder aandacht voor de theologie.”

Op het vlak van onderlinge samenwerking dienden zich in Sibiu nieuwe kansen aan. „Hoewel vele thema's al aan bod kwamen tijdens de ontmoetingen in Basel (1989) en Graz (1997), werd in Sibiu de scheppingsspiritualiteit sterk benadrukt”, vindt Gert Poelman. „Vooral de orthodoxe Kerk benadrukte dat het vijf na twaalf is.” Een hoopvolle monnik Barnas: „De aandacht vanuit orthodoxe hoek voor ecologie en ethische kwesties is nieuw. Deze kans op nauwere samenwerking om de Europese en christelijke waarden te verdedigen mogen we niet laten schieten.”

In juli herhaalde de Congregatie voor de Geloofsleer nog maar eens dat de protestantse denomi-

Oecumene met toekomst

Haast onopgemerkt in de grote media vond begin september in het Roemeense Sibiu de derde oecumenische assemblee plaats. Vol overtuiging verklaarden de christelijke Kerken van Europa dat onze gemeenschappelijke wortels dieper reiken dan onze verdeeldheid breed is. Niettemin duiken op deze oecumenische pelgrimstocht steeds opnieuw vervelende hindernissen op. Zit de oecumene in het slop, of vervolgt ze traag maar gestaag de ingeslagen weg naar zichtbare eenheid?

Ilse Van Halst

Sibiu, tussenstop op de oecumenische pelgrimage

© CCEE-CEC Agentschap Siciliani

Tien aanbevelingen

- Laten we als individuele gelovigen en als Kerken met overtuiging uitspreken dat Christus het Licht en de Redder van de wereld is.
- Laten we de discussie voortzetten over de wederzijdse erkenning van het doopsel.
- Laten we blijven zoeken naar wegen en activiteiten die ons dichter bij elkaar brengen.
- Wij roepen het hele volk van God op zich bewust te zijn van de verzuchtingen van jongeren, bejaarden, etnische minderheden, mensen met een handicap.
- Wij vragen de Kerken te erkennen dat christelijke migranten niet slechts passieve ontvangers van religieuze bijstand zijn, maar dat ze ook een volwaardige rol kunnen spelen in het leven van de Kerk en van de samenleving. De Kerken moeten meer pastorale zorg besteden aan migranten, asielzoekers en vluchtelingen en de rechten van etnische minderheden in Europa bevorderen, in het bijzonder van de Roma.
- Wij vragen dat de *Charta oecumenica* (het oecumenische handvest voor onderlinge samenwerking tussen de verschillende Kerken in Europa) verder ontwikkeld zou worden tot een richtsnoer voor ons oecumenisch op weg zijn in Europa.
- Wij vragen met nadruk dat alle Europese christenen hun volle steun zouden verlenen aan de millenniumdoelstellingen van de Verenigde Naties om zo de armoede in de wereld terug te dringen.
- Wij vragen met aandring dat de Kerken zouden beginnen met overleg om te getuigen van de Europese verantwoordelijkheid inzake ecologische rechtvaardigheid en inzake een aanvaardbare regularisatie van de rechten van de Roma en andere minderheden in Europa.
- Wij dringen aan op nieuwe initiatieven om de schuldenlast van ontwikkelingslanden te verminderen en een eerlijke wereldhandel te bevorderen.
- Wij vragen dat 1 september tot 4 oktober een tijd zou zijn van gebed voor de bescherming van de schepping en de bevordering van een duurzame levensstijl, om zo de opwarming van de aarde te stoppen.

naties geen Kerken zijn in de strikte zin van het woord, maar kerkelijke gemeenschappen. Een uitspraak die toch wel een domper plaatste op het enthousiasme van de assemblee. „In de wandelingen kon je de pijn van onze protestantse vrienden voelen”, zucht Gert Poelman. „Het was alsof na de snelle vooruitgang in de jaren 1980 nu een aarzeling optreedt in het oecumenisch op weg zijn.” Ook de benedictijn begrijpt de teleurstelling: „Oecumene bedrijft je niet door zelf de waarheid te verkondigen en de anderen 'naast de waarheid' hun plekje te laten zoeken, maar door een beginpunt te bepalen en van daaruit samen de weg te zoeken. De katholieke Kerk heeft de neiging haar eigen gang te gaan. Welnu, oecumene kun je niet bedrijven in je eentje. Het is een kwestie van partnerschap, in mijn ogen zelfs een multilaterale zaak.”

Islam

Toch willen onze gesprekspartners niet gezegd hebben dat het zoeken naar eenheid nu ter plaatse trappelt. Het enthousiasme voor de oecumenische dialoog verschilt sterk van land tot land, weet Gert Poelman. „In België, waar de katholieke Kerk een traditionele en feitelijke meerderheid vormt, is oecumene een randthema.” In tegenstelling tot Duitsland bijvoorbeeld, waar gemengde huwelijken schering en inslag zijn, of tot Sibiu. „Je vindt er zowat tien kerken in twee straten. De bevolking is er sterk gemengd, leeft dag in dag uit samen in ver-

scheidenheid. Oecumene op haar best.”

Op oecumenisch vlak wordt overal ontzettend veel werk verricht, zelfs in ons landje, weet Thaddée Barnas, wiens gemeenschap zich uitdrukkelijk inzet ten dienste van de eenheid van alle christenen. „Op lokaal en institutioneel vlak wordt vooruitgang geboekt. De protestantse en orthodoxe Kerken werken uitstekend samen. Met de katholieken erbij waait er wel eens een koele wind.” Toch moeten we blijven investeren in oecumene, pleit Gert Poelman. „In een almaar meer geglobaliseerde wereld, waarin de relaties met andere religies, meer bepaald de islam, een grote uitdaging vormen, moet het een extra stimulans zijn voor de christelijke Kerken om hierop gezamenlijk een antwoord te formuleren.” En die boodschap had men in Sibiu duidelijk begrepen. „Samen dachten we na hoe we als Kerken een stem kunnen hebben in Europa. We worden immers allen met dezelfde problemen geconfronteerd: ontkerkelijking, roepingen, crisis, ethische vraagstukken.”

Voor alle deelnemers een heuse openbaring was de bijdrage van de jongeren. „Het massaal bijgewoonde Taizégebed was indrukwekkend”, besluit Gert Poelman. Thaddée Barnas: „Zowel de jonge afgevaardigden als de stewards werkten uitermate actief mee. Ze maakten zelfs een eigen slottekst die er mocht wezen. Dat getuigt niet enkel van de oecumenische rijpheid van onze jongeren, maar bewijst tevens dat de oecumene toekomst heeft.”